

Błąd bezwzględny i błąd względny

Musimy umieć obliczyć błąd bezwzględny i względny wynikający z danego oszacowania/przybliżenia.

Definicja

Niech v_e (*exact value*) oznacza dokładną wartość danej wielkości, a v_a (*approximated value*) jej przybliżoną wartość. Wtedy błąd ϵ (*error*) danego przybliżenia wynosi:

$$\epsilon = |v_e - v_a|$$

Natomiast błąd względny $\epsilon\%$ (*percentage error*) wynosi:

$$\epsilon\% = \left| \frac{v_e - v_a}{v_e} \right| \times 100\%$$

Przykład 1

Wymiary boiska piłkarskiego to $52m$ na $103m$. By oszacować pole boiska, trener zaokrąglił wymiary do $50m$ na $100m$. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny szacunku trenera.

Przykład 1

Wymiary boiska piłkarskiego to $52m$ na $103m$. By oszacować pole boiska, trener zaokrąglił wymiary do $50m$ na $100m$. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny szacunku trenera.

Obliczamy:

$$v_e = 52m \times 103m = 5356m^2$$

$$v_a = 50m \times 100m = 5000m^2$$

Przykład 1

Wymiary boiska piłkarskiego to $52m$ na $103m$. By oszacować pole boiska, trener zaokrąglił wymiary do $50m$ na $100m$. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny szacunku trenera.

Obliczamy:

$$v_e = 52m \times 103m = 5356m^2$$

$$v_a = 50m \times 100m = 5000m^2$$

$$\epsilon = |v_e - v_a| = 356m^2$$

$$\epsilon_{\%} = \left| \frac{v_e - v_a}{v_e} \right| \times 100\% \approx 6.65\%$$

Przykład 2

By obliczyć pole koła o promieniu 2.95, uczeń zaokrąglił zarówno promień jaki i π do cyfry jedności. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny wyniku ucznia.

Przykład 2

By obliczyć pole koła o promieniu 2.95, uczeń zaokrąglił zarówno promień jaki i π do cyfry jedności. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny wyniku ucznia. Obliczamy:

$$v_e = \pi \times 2.95^2 = 8.7025\pi$$

$$v_a = 3 \times 3^2 = 27$$

Przykład 2

By obliczyć pole koła o promieniu 2.95, uczeń zaokrąglił zarówno promień jaki i π do cyfry jedności. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny wyniku ucznia. Obliczamy:

$$v_e = \pi \times 2.95^2 = 8.7025\pi$$

$$v_a = 3 \times 3^2 = 27$$

$$\epsilon = |v_e - v_a| = 0.340$$

$$\epsilon_{\%} = \left| \frac{v_e - v_a}{v_e} \right| \times 100\% \approx 1.24\%$$

Przykład 3

Samochód trasę 196 km przejechał ze średnią prędkością $52 \frac{\text{km}}{\text{h}}$. Zaokrąglij dane do jednej cyfry znaczącej oraz oszacuj czas trwania podróży. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny swojego szacunku.

Przykład 3

Samochód trasę 196 km przejechał ze średnią prędkością $52 \frac{\text{km}}{\text{h}}$. Zaokrąglaj dane do jednej cyfry znaczącej oraz oszacuj czas trwania podróży. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny swojego szacunku.

Obliczamy:

$$v_a = \frac{200}{50} \frac{\text{km}}{\frac{\text{km}}{\text{h}}} = 4\text{ h} \text{ Szacowany czas podróży to 4 godziny.}$$

$$\text{Dalej obliczamy } v_e = \frac{196}{52} \frac{\text{km}}{\frac{\text{km}}{\text{h}}} \approx 3.76923\text{ h}$$

Przykład 3

Samochód trasę 196 km przejechał ze średnią prędkością $52 \frac{\text{km}}{\text{h}}$. Zaokrąglij dane do jednej cyfry znaczącej oraz oszacuj czas trwania podróży. Oblicz błąd bezwzględny i błąd względny swojego szacunku.

Obliczamy:

$$v_a = \frac{200}{50} \frac{\text{km}}{\frac{\text{km}}{\text{h}}} = 4h \text{ Szacowany czas podróży to 4 godziny.}$$

$$\text{Dalej obliczamy } v_e = \frac{196}{52} \frac{\text{km}}{\frac{\text{km}}{\text{h}}} \approx 3.76923h$$

$$\epsilon = |v_e - v_a| \approx 0.231h$$

$$\epsilon\% = \left| \frac{v_e - v_a}{v_e} \right| \times 100\% \approx 6.12\%$$

Na wejściówkę trzeba umieć rozwiązać przykłady analogiczne do powyższych.

W razie jakichkolwiek pytań, proszę pisać na T.J.Lechowski@gmail.com.